

ЮРИ БАШМЕТ

Юри Башмет заема специално място сред музикантите на нашето съвремие, превръщайки виолата, за първи път в историята, в признат солов инструмент. Композитори от цял свят се възползват от появата на този феномен, като написват повече от 50 произведения за виола специално за Башмет.

Роден е в Ростов на Дон през 1953. Завършва специализираното музикално училище в Лвов през 1971. Следва в Московската консерватория, където негови преподаватели са Вадим Борисовски и Фьодор Дружинин. През 1975 Юри Башмет се сдобива с виола *Паоло Тестори* (Милано, 1758), на която свири и до ден днешен. Като студент става лауреат на Международния конкурс в Будапеща (II награда, 1975) и в Мюнхен през 1976, където печели Първа награда. Още тогава е наречен *феноменално талантлив*, а немските вестници пишат: *Що се отнася до перфектната интерпретация и великолепия звук, той може да бъде сравнен само с Давид Ойстрах.*

Работи с най-известните композитори на нашето време, като реализира над 50 премиери на специално написани за него творби от Алфред Шнитке, Пол Рудърс, София Губайдулина, Марк Антъни Търнидж, Александър Раскатов, Джон Тавънър (*The Myrrh Bearer*), Гия Канчели (*Styx*), както и редактирания за него и Гидон Кремер Двоен концерт за цигулка и виола от Б. Бритън. Известна е също и неговата авторска редакция на Струнното трио на Шнитке за струнен оркестър.

Рециталите на Башмет, както и неговите концерти в ансамбъл, съвместно с такива музиканти като С. Рихтер, М. Ростропович, И. Щерн, А. С. Мутер, М. Аргерих, Г. Кремер, винаги препълват залите, предизвиквайки огромен интерес. Името му се свързва още с първите в света рецитали за виола в едни от най-известните концертни зали – *Карнеги хол, Концертгебау, Барбикан*, залата на Берлинската филхармония, *Ла Скала*, Голямата зала на Московската консерватория и Голямата зала на Петербургската филхармония.

Сътрудничи със забележителни диригенти от класата на Р. Кубелик, С. Озава, Г. Рождественски, сър Колин Дейвис, Дж. Гардинър, М. Ростропович, В. Гергиев,

Ш. Дютоа, Н. Маринър, М. Тилсън Томас, К. Мазур, Б. Хайтинк, С. Ратъл, Н. Харнонкурт, Ю. Темирканов.

Като солист и диригент Башмет работи с най-добрите симфонични оркестри в света, сред които Берлинската филхармония, Берлинският симфоничен оркестър, Нюйоркската филхармония, Филхармонията на Сан Франциско, Чикагският симфоничен оркестър, Бостънският симфоничен оркестър, Лондонският симфоничен оркестър, Виенската филхармония и др.

Участва редовно в големите международни фестивали, сред които *Тангълуд* (САЩ), фестивалите в Бордо и Ментон (Франция), Кухмо и Миккели (Финландия), Сиена, Стреза и Соренто (Италия) и др. Артистичен директор е на Международния фестивал на о. Елба (Италия). Башмет е и един от редовните участници в прочутите *Променадни концерти* на Би Би Си в *Роял Албърт Хол*.

През 1992 основава ансамбъла *Московски солисти*, а през 2002 става главен диригент и артистичен директор на Държавния симфоничен оркестър *Нова Русия*, с който прави серия от концерти в Москва, както и турнета в Русия, Италия, Франция, Германия, Англия и България.

Започва да дирижира през 1982 и утвърждава репутацията си на артист с уникален „глас“ в съвременното изпълнителско изкуство. Неговият привидно сдържан, без театрални ефекти стил на дирижиране, е белязан от стриктно придържане към текста и невероятна дълбочина на интерпретацията.

Има множество реализирани записи и е ексклузивен артист на *Deutsche Grammophon*. Печели номинация за *ГРАМИ* за диска *Брамс – Шостакович*, записан с *Московски солисти* за *Sony Classical*, а в началото на 2008 става и носител на *ГРАМИ* в категорията за *най-добро изпълнение на малък ансамбъл* за записите на И. Стравински и С. Прокофиев – творби, чиято премиера Юри Башмет и *Московски солисти* осъществиха на МФ *Мартенски музикални дни* в Русе през 2006.

Юри Башмет е организатор и член на журито на Международния конкурс за виола в Москва, който е единствен по рода си в страната. Професор е в Московската консерватория, почетен член на академичното дружество на Лондонската академия на изкуствата. Преподава в Академия *Киджана* в Сиена (Италия) и в Тур (Франция), Президент е на Международния конкурс за виола на името на Л. Тертис, член е на журито на Международния конкурс за виола в Мюнхен.

Най-голямото признание за таланта на Юри Башмет е неговото назначение за артистичен директор на Музикалния фестивал *Декемврийски вечери* в Москва, ръководен преди това от Рихтер цели 17 години.

Изпълненията на Башмет привличат вниманието на публиката от цял свят. Печели редица награди, сред които *Най-добър музикант – инструменталист на годината* през 1993 в Лондон. Става лауреат на *Сонингс Мюзикфонд* (Дания) – награда, която по-рано е била присъждана на Стравински, Бърнстейн, Бритън, Менухин, Щерн, Рубинщайн, Шостакович, Ростропович, Рихтер и Кремер.

Международният благотворителен фонд, създаден от Ю. Башмет, основава награда на името на Д. Шостакович за забележителни постижения в областта на световното изкуство. Тя е присъждана на Г. Кремер (1994), Т. Квастхоф (1995), В. Третяков (1996), В. Гергиев (1997), А. С. Мутер (1998), О. Бородина (1999), Н. Гутман (2001) и др.

Юри Башмет участва активно в редица мащабни благотворителни проекти: в *Карнеги хол* с Елтън Джон и Стиви Уондър, в Лондон, в памет на принцеса Даяна, в концерти, приходите от които са предназначени за пострадали при бедствията в Армения и Япония, както и в кампании в полза на деца – инвалиди. Трудно е да се оцени огромният принос на Юри Башмет за световното движение за мир. Тази негова благородна гражданска позиция, съчетана с изключителната му активност като артист, го нарежда сред големите имена на 20. век.

Юри Башмет е един от ексклузивните артисти на МФ „Мартенски музикални дни“ в Русе от 1995, музикант с огромен принос за артистичното израстване на фестивала.

През 2004 е обявен за *почетен гражданин* на Русе.